

НАУКОВИЙ АРХІВ

10п/4

123

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРНОЇ СПАДШИНІ
ТА КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ**

НАУКОВИЙ АРХІВ
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«ЦЕНТР ОХОРОНИ ТА ДОСЛІДЖЕНЬ
ПАМ'ЯТОК АРХЕОЛОГІЇ»
ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Ф

0/4

№

10

**ОБЛІКОВА КАРТКА
об'єкта культурної спадщини**

Поселення Триби

(найменування об'єкта)

Вид	Тип	Категорія пам'ятки
Археологічний	Споруда	На державний облік не взято

1. Дата утворення об'єкта:

Енеоліт, IV – поч. III тис. до н. е.; ранній та пізній бронзовий вік, ямна і бондарихинська культури, II тис. до н. е.; фінал раннього залізного віку, римський час, I – II ст. н. е.

2. Місцезнаходження об'єкта

Ковалівська сільська рада, Полтавський район, Полтавська область, Триби, урочище; за 0,105 км на північний захід від приміщень колишніх складів вторсировини (азимути 275° – 283°), 0,35 км на схід (азимут 90° – 94°) від автодорожного мосту через р. Коломак, за 1,05 км на північ (азимути 2° – 3°) від шосе М-03 «Київ – Харків – Довжанський» навпроти готелю і ресторану «Полтава» в с. Копили Полтавського району (вул. Пушкіна, 1 Г).

Географічні координати окремих точок на межах поселення:

Межі	Градуси, міnutи, секунди (датум WGS 84)	
	N	O
північна	49°34'20.062"	34°36'58.158"
західна	49°34'17.122"	34°36'56.224"
східна	49°34'17.138"	34°36'58.333"
південна	49°34'16.177"	34°36'56.887"

Під'їзд з м. Полтава — маршрутним автотранспортом в бік с. Макухівки по автотрасі М-03 «Київ – Харків – Довжанський» до міського звалища, далі — по шосе на південний захід у заплаву р. Коломак в бік станції «Полтава Південна — товарна» — до повороту на місток через річку.

3. Охоронний номер пам'ятки

Охоронний номер не присвоєно.

4. Дати і номери рішень, відповідно до яких об'єкт узято на державний облік та визначено категорію пам'ятки

В Історико-архітектурному опорному плані і спеціальній науково-проектній документації для визначення історичних ареалів та меж і режимів використання зон охорони пам'яток архітектури та містобудування м. Полтава, затверджених рішенням позачергової 37-ї сесії шостого скликання Полтавської міськради від 27.12.2013 р., поселення позначене на території планованого розширення міста як відомий об'єкт археології.

5. Функціональне використання:

Сучасне використання	Первісне призначення	Інші (протягом часу існування об'єкта)
Задернована ділянка випасу.	Територія стійбищ та поселення.	Економія маєтку XVIII – XIX ст., колгоспні будівлі другої чверті ХХ ст.

6. Стислий опис об'єкта:

Розташування	<p>Знаходиться на дюнному підвищенні біля південного краю першої тераси правого берега р. Коломак (ліва притока р. Ворскли), висотою 0,8 – 2,1 м над рівнем заплави (абсолютна висота 83,1 м у Балтійській системі вимірювань), за 0,105 км на північний захід від будівель колишніх складів вторинної сировини, край заасфальтованої ділянки старого (до 1950-х рр.) шосе м. Полтава – Харків у південно-західній частині території Ковалівської сільської ради, прилеглої до адміністративних меж Ленінського району м. Полтави.</p>
Характеристика об'єкта	<p>Поселення розміщене до двох вершинах піщаних підвищень розміром 60 x 100 і 20 x 50 м та їх задернованих схилах, звернених до заплави Коломака. Загальна площа — 0,7 га.</p> <p>Центральна частина обох дюн зруйнована котлованами розібраними у 1940-і рр. цегляних споруд поміщицької економії, давно затягнутих піском і задернованих. У нашаруваннях завтовшки 0,3 – 0,4 м, що залягають з глибини 0,1 м, містяться подрібнені уламки ліпного посуду неоліту ямково-гребінцевої кераміки та ямного часу. На ділянках видувів і в дерновому шарі виявлені фрагменти ліпного посуду бондаріхинської культури доби пізнього бронзового віку (XII – X ст. до н. е.), окремі уламки ліпної кераміки скіфського часу (VII – V ст. до н.е.) та пізньозарубинецького посуду кола Картамишевого 2 (I – II ст. до н.е.).</p> <p>Поселення відкрите М.Я. Рудинським у 1921 – 1922 рр., неодноразово оглядалося О.К. Тахтаєм у 1925 – 1927 рр., В.І. Непріною у 1977 р. та О.Б. Супруненком 1983 р., обстежувалося ним же у 2003 і 2013 рр. Шурфувалося у 1977 та 2003 рр., інші археологічні дослідження, не рахуючи зборів підйомних матеріалів, не проводилися.</p> <p>У літературі фігурує як пам'ятка пізньонеолітичної епохи, енеолітичного й ямного часу, рештки частини селища бондаріхинської культури, що визначено за аналізом здобутих при шурфуванні матеріалів.</p> <p>Доктором архітектури, професором В.М. Вадімовим розроблений проект охоронної зони ділянки нашарувань (2005 р.), що охоплює площу близько 1,2 га на повороті шосе.</p> <p>Рештки об'єкту є залишками багатошарового та різночасового поселення доби неоліту – бронзи, раннього залізного віку на межі міста.</p>
Наявність творів мистецтва	Твори мистецтва на території поселення відсутні.

7. Перелік складових (для комплексу (ансамблю), визначеного місця):

--

8. Ступінь схоронності об'єкта:

Добрий, задовільний,	Стан збереження селища — задовільний. Акт обстеження технічного стану об'єкта культурної
----------------------	---

незадовільний, аварійний	спадщини — № 28 від 16 лютого 2014 р.
-------------------------------------	---------------------------------------

9. Наявність науково-дослідної і науково-проектної документації на об'єкт:

Найменування документації	Рік розроблення	Автор (організація)	Місце зберігання, інв. №
Научный отчёт	1983	Супруненко О.Б. (Полтав. краєзнавчий музей)	Науковий архів Інституту археології НАН України (м. Київ), фонд експ., 1983/63; Науковий архів Полтавського краєзнавчого музею, спр. 03-207/1-3.
Науковий звіт	2003	Супруненко О.Б., Пуголовок Ю.О. (Центр охорони та дослідження пам'яток археології управління культури Полтавської ОДА)	Науковий архів Інституту археології НАН України (м. Київ), фонд експ., 2003/141; Науковий архів Центру охорони та дослідження пам'яток археології управл. культури Полтав. ОДА, фонд експ., спр. 379.
Матеріали інвентаризації	2014	Супруненко О.Б., Шерстюк В.В. (Центр охорони та дослідження пам'яток археології управління культури Полтавської ОДА)	Науковий архів Центру охорони та дослідження пам'яток археології управл. культури Полтав. ОДА, фонд пам'яткоохор. робіт, спр. 93.
Історико-архітектурний опорний план, спеціальна науково-проектна документація для визначення історичних ареалів та меж і режимів використання зон охорони пам'яток архітектури та містобудування м. Полтава	2013	Вадімов В.М., докт. архітектури, проф. (наук. керівник), Поштаренко Ю.Г., Халепа С.Я., Супруненко О.Б., Мироненко К.М. та ін. (Український ДНДП «УкрНДПроектреставрація», Управління з питань містобудування та архітектури виконкому Полтавської міськради, Центр охорони та дослідження пам'яток археології управління культури Полтавської ОДА)	Затверджений рішенням позачергової 37-ї сесії шостого скликання Полтавської міської ради від 27.12.2013 р.

10. Основні джерела відомостей про об'єкт:

Археологічні матеріали	Виявлені в ході обстежень поселення 1983 р. матеріали (уламки кераміки та виробів з каменю – близько 30 од.) зберігаються у колекції Полтавського краєзнавчого музею.
Архівні матеріали	<p>1. Супруненко А.Б. Отчёт о разведках и охранных раскопках на территории Полтавской области разведотряда Полтавского краеведческого музея в 1983 г. // НА ІА НАНУ. — Ф. е. — 1983/63; НА ПКМ. — Спр. 03-207/1-3. — Арк. 19. — Табл. 20: 2-3.</p> <p>2. Супруненко О.Б., Пуголовок Ю.О. Звіт про розвідки на території м. Полтави і в Полтавському районі Полтавської області у 2003 році з підготовки археологічної частини тому «Зводу пам'яток історії та культури» // НА ІА НАНУ. — Ф. е. — 2003/141; НА ЦОДПА. — Ф.е. — Спр. 379. — Арк. 22. — Рис. 1: 25; 61.</p>

Бібліографічні матеріали	<p>3. Тахтай А.К. Археологічні роботи музею 1926/27 рр. // Збірник, присвячений 35-річчю музею. — Полтава, 1928. — Т. 1. — С. 287 – 288.</p> <p>4. Сидоренко Г.О., Махно Є.В., Телегін Д.Я. Довідник з археології України. Полтавська область. — К.: Наук. думка, 1982. — С. 83, 84.</p> <p>5. Супруненко А.Б. Археологические памятники территории г. Полтавы и окрестностей: Каталог. — Полтава: изд. ПКМ, 1988. — С. 9.</p> <p>6. Гавриш П.А., Супруненко А.Б. Археологические памятники г. Полтавы и окрестностей // Археологические открытия 1986 г. — М.: Наука, 1988. — С. 263.</p> <p>7. Гольник Л.В. О разведках в Поворсклье // Охрана и исследование памятников археологии на Полтавщине. Обл. науч.-практ. семинар: тез. докладов и сообщений. — Полтава, 1988. — С. 26.</p> <p>8. Супруненко О.Б. Археологічні пам'ятки пониззя р. Коломак // Археологічний збірник Полтавського краєзнавчого музею. — Полтава, 1992. — Вип. 1. — С. 50, 52.</p> <p>9. Супруненко О.Б. Пам'ятки археології в межах Полтави // Добромисл. — Полтава, 1993. — № 2 (3). — С. 88 – 94.</p> <p>10. Супруненко О.Б. На землі Полтавській: Пам'ятки археології Полтави та околиць. — Полтава: Археологія, 1998. — С. 16, 22, 33, 38, 41.</p> <p>11. Полтава: Історичний нарис / Наук. ред. Супруненко О.Б. та ін. — Полтава: Полтавський літератор, 1999. — С. 11.</p> <p>12. Супруненко О.Б. Галина Сидоренко та археологічна діяльність Полтавського краєзнавчого музею у середині ХХ ст. // Полтавський краєзнавчий музей: Зб. наук. ст. 2001 – 2003 рр.: Маловідомі сторінки історії, музеєзнавство, охорона пам'яток — Полтава: Дивосвіт, 2004. — Кн. 1. — С. 13 – 15.</p> <p>13. Кулатова І.М., Супруненко О.Б., Тепиловський Р.В. Пізньоскіфські та пізньозарубинецькі старожитності Полтавщини. — К. – Полтава: Археологія, 2005 — С. 48 – 49. — Рис. 41, 42.</p> <p>14. Супруненко О.Б., Пуголовок Ю.О. Археологічні розвідки у м. Полтава та Полтавському районі // Археол. літопис Лівобер. України. — Полтава: Археологія, 2005. — № 1-2 (17-18). — С. 144.</p>
Картографічні матеріали	15. Карта: Рассошенцы. — М-36-94-А-в. — М 1: 25 000. – Сост. mestn. на 1984 г. — М.: ГУГК, 1990.

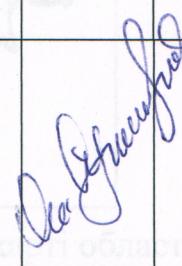
11. До облікової картки додаються графічні матеріали та фотофіксація:

Найменування матеріалів	Кількість	Дата виконання	Виконавець
<i>Графічні матеріали</i>			
1. Поселення Триби. Місце розташування на карті області. Ур. Триби, Ковалівська сільська рада, Полтавський район.	1	2014	Коверко А.В.
2. Поселення Триби. Карта місця розташування. Ур. Триби, Ковалівська сільська рада, Полтавський район (основа: M-36-94-А-в. — Рассошенцы. — М 1: 25 000. — М.: ГУГК, 1990).	1	2014	Коверко А.В., Супруненко О.Б.
3. Поселення Триби. Детальна карта місця знаходження. Ур. Триби, Ковалівська сільська рада, Полтавський район (основа: M 1: 10 000).	1	2014	Коверко А.В., Супруненко О.Б.
4. Поселення Триби. Генеральний план із розробленою охоронною зоною. Ур. Триби, Ковалів-	1	2005	Вадімов В.М.

ська сільська рада, Полтавський район. Архітектор В.М. Vadimov, 2005.			
<i>Фотофіксація</i>			
5. Поселення Триби. Ур. Триби, Ковалівська сільська рада, Полтавський район. З півночі. Фото О.Б. Супруненко, 2013.	1	2013	Супруненко О.Б.

Облікову картку склав:

Посада та назва організації	Спеціальність, кваліфікацій- ний рівень	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата складання
Провідний науковий співробітник Центру охорони та досліджень пам'яток археології управління культури Полтавської облдержадміністрації, заслужений працівник культури України	кандидат історичних наук, старший науковий співробітник	О.Б. Супруненко		10.02.2014

Керівник органу охорони культурної спадщини —

Начальник управління культури Полтавської облдержадміністрації

Г.І. Фасій

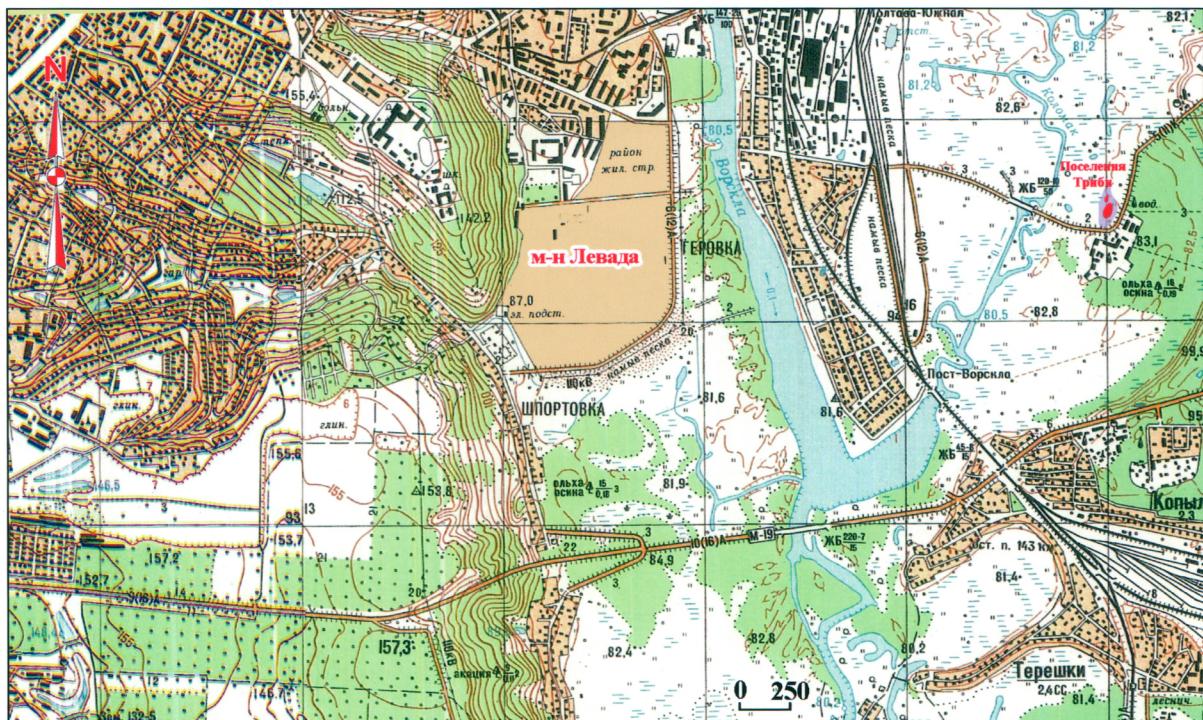
(ініціали, прізвище, підпись, печатка)

2. Поселення Триби. Карта місця розташуванняУрочище Триби, Ковалівська сільська рада, Білгородський район
(основа: М-36-94-1-а. — М 1: 25 000. — М., ГУГК, 1990).

Ілюстрації

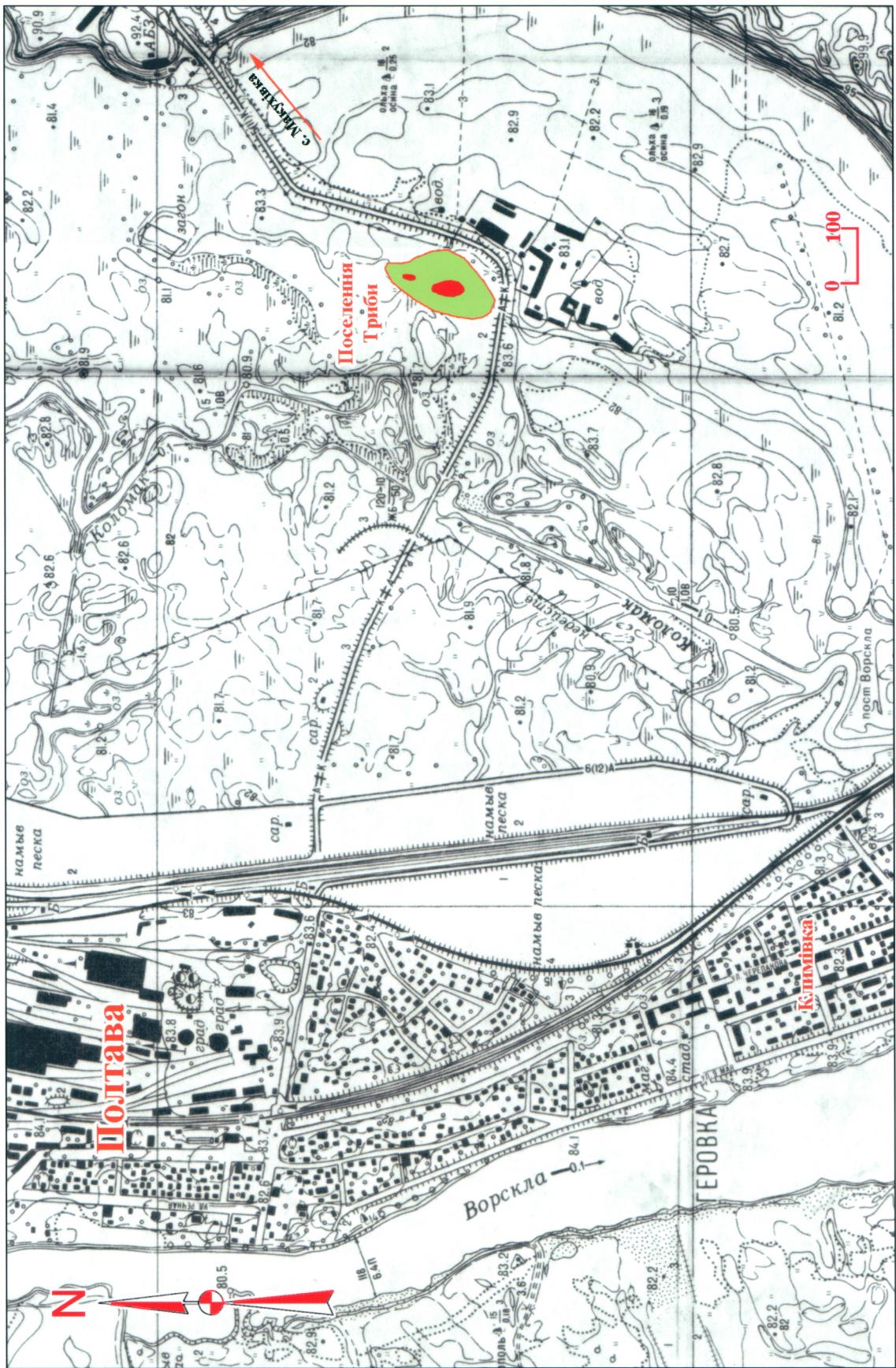

1. Поселення Триби. Місце розташування на карті області.
Урочище Триби, Ковалівська сільська рада, Полтавський район.

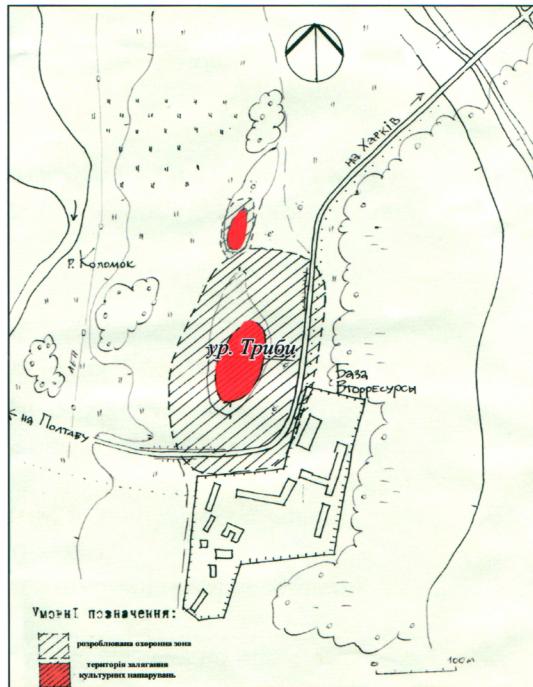

2. Поселення Триби. Карта місця розташування.
Урочище Триби, Ковалівська сільська рада, Полтавський район
(основа: M-36-94-A-в. — Рассошенцы. — M 1: 25 000. — M.: ГУГК, 1990).

3. Поселення Триби. Детальна карта місця знаходження.
Урочище Триби, Ковалівська сільська рада, Полтавський район
(основа: $M 1: 10 000$). Зеленим кольором позначена рекомендована охоронна зона.

4. Поселення Триби. Генеральний план із розробленою охоронною зоною.
Урочище Триби, Ковалівська сільська рада, Полтавський район.
Доктор архітектури В.М. Вадімов, 2005 р.

5. Поселення Триби. Вигляд з півночі.
Урочище Триби, Ковалівська сільська рада, Полтавський район.
Фото О.Б. Супруненка, жовтень 2013 р.